

Základní informace

Sbírka vodních a mokřadních rostlin Botanického ústavu AVČR v Třeboni byla založena v roce 1976 jako prostředek ke studiu ohrožených vzácných druhů. Sbírka obsahuje asi 400 druhů pěstovaných makrofyt. Většina rostlin pochází z České republiky, případně střední Evropy, jen necelých 10 % druhů je z jiných oblastí světa. Sbírka slouží jako genová banka pro vzácné a ohrožené druhy rostlin. Poskytuje studijní a pokusný materiál, materiál pro určování a botanické ilustrace, využívá se k výuce botaniky a rostlinné ekologie. Od roku 1998 je 150-200 druhů semen pravidelně sbíráno a nabízeno výzkumným institucím (*Index Seminum*). Součástí jsou záchranné kultivace více než 30 ohrožených druhů využívané k posílení přírodních populací.

Sbírka je přístupná specialistům a studentům. Veřejnost má možnost navštívit sbírku ve skupinách po telefonické domluvě. Všechny druhy rostlin jsou označeny jmenovkami, tudíž si lze sbírku prohlédnout i bez odborného výkladu, průvodce si lze telefonicky, nebo e-mailem objednat. Seznam položek sbírky je k dispozici na internetové adrese:

http://www.butbn.cas.cz/coll_wet/index.html

Odpovědní pracovníci: J. Navrátilová,
Š. Husák, L. Adamec, K. Dvořáková

Botanický ústav AV ČR
Úsek ekologie rostlin
Dukelská 135
379 82 Třeboň
tel: +420 384721156
e-mail: Navratilova@butbn.cas.cz

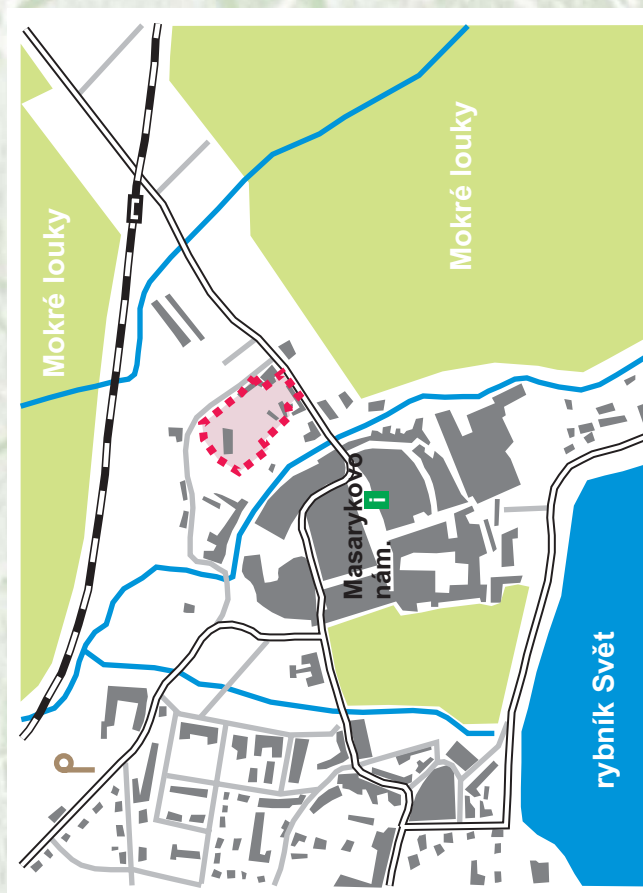

Jak se k nám dostanete:

- Areál botanického ústavu
- Informační centrum
- Autobusové nádraží
- Zastávka ČD Třeboň lázně

Otevírací doba:

květen až listopad
pondělí - pátek 9:00 - 16:00

SBÍRKA VODNÍCH A MOKŘADNÍCH ROSTLIN

ÚSEK EKOLOGIE ROSTLIN
BOTANICKÝ ÚSTAV AV ČR
TŘEBOŇ

Pěstované druhy

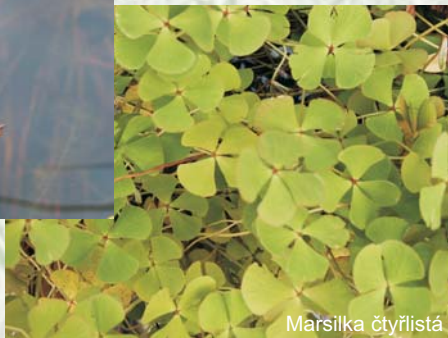
Sbírka obsahuje kvetoucí a výtrusné rostliny i řasy parožnatky. Jsou v ní zastoupeny všechny ekologické formy vodních a mokřadních rostlin: druhy kořenující ve dně i bezkořenné ponořené druhy, rostliny s listy vzplývajícími na hladině, volně plovoucí i vnořené, vytrvalé i jednoleté. Její součástí jsou druhy běžné, vzácné i kriticky ohrožené, z nichž některé již téměř vymizely z flóry ČR. Najdeme zde rostliny rašeliníšť, slatinišť, rákosin a ostřicových porostů, dále rostliny obnažených rybníčních den, vlhkých písčitých substrátů, vodních toků a nádrží. Pěstovány jsou také všechny masožravé rostliny rostoucí v ČR. Doplnkem je sbírka 65 druhů tropických masožravých rostlin umístěná ve vytápěném skleníku.

Nehřtavec přeseřitý

Bublinatka obecná

Marsilka čtyřlístá

Vodní rostliny

Ponořené rostliny jsou vázány výhradně na život ve vodním sloupci. Celý vývojový cyklus je obvykle spojen s vodou, pouze u některých dochází ke kvetení a zrání plodů nad vodní hladinou. Rostliny jsou úzce vázány na živiny ve vodě, či sedimentu, kořenují jen mělce nebo vůbec. Příklady: řečanka (*Najas*), vodní mor (*Elodea*), růžkatce (*Ceratophyllum*), stolístky (*Myriophyllum*), okřehek trojbrázdý (*Lemna trisulca*), bublinatka jižní a obecná (*Utricularia australis*, *U. vulgaris*) a rdesty (*Potamogeton*).

Rdest dlouholistý

Plovoucí rostliny jsou vázány na život ve vodě a na vodní hladině. Řada z nich je schopná se přizpůsobit periodickému vysychání stanovišť. Plovoucí nezakořeněné druhy mají přechodný výskyt, zato druhy kořenující obvykle vytrvávají dlouhodoběji. Příklady: žebratka (*Hottonia*), nepukalka (*Salvinia*), trhutka (*Riccia*), okřehek menší a hrbatý (*Lemna minor*, *L. gibba*), řezan (*Stratiotes*), lekníny (*Nymphaea*), stulíky (*Nuphar*) a lakušníky (*Batrachium*).

Žabníček vzplývavý

Mokřadní rostliny

Rostliny okrajů vod mají schopnost rychlého obsazování prostoru klonálním růstem a celkově vysoký vzrůst, vytvářejí nejčastěji druhově chudé porosty rákosin. Patří sem například: orobince (*Typha*), rákos (*Phragmites*), zblochan vodní (*Glyceria maxima*), přeslička poříční (*Equisetum fluviatile*) a skřípinec jezerní (*Schoenoplectus lacustris*). Na okrajích vod jsou rovněž časté druhy vysokých ostřic, které dávají přednost stanovištím s menšími výkyvy hladiny vody, například: ostřice vyvýšená (*Carex elata*), ostřice zobánkatá (*C. rostrata*), ostřice štíhlá (*C. acuta*) a další. Ve sbírce najdeme i druhy vázané na rozkolísaný režim vody, např.: šmel (*Butomus*), šípatku (*Sagittaria*), zevary (*Sparganium*), žabníky (*Alisma*), haluchu (*Oenanthe*) a rukev obojživelnou (*Rorippa amphibia*).

Rostliny obnažených vlhkých půd se vyskytují převážně na dočasných stanovištích jako jsou dna letněných rybníků, pískovny a říční náplavy. Klíčí na obnažené vlhké půdě, jsou náročné na světlo a mají krátký životní cyklus. Příklady: puchýřka (*Coleanthus*), dvouřadka (*Dichostylis*) a šáchory (*Cyperus*). Speciální nároky mají rovněž druhy vázané na život v blízkosti pobřežní zóny, např.: pobřežnice (*Littorella*), blatěnka (*Limosella*), bahničky (*Eleocharis*), hvězdoše (*Callitriche*), sítina cibulkatá (*Juncus bulbosus*), míčovka (*Pilularia*) a úpory (*Elatine*).

Rašeliníšní rostliny jsou specifickou skupinou mokřadních rostlin přizpůsobenou extrémním podmínkám stanovišť chudých na živiny. Nejznámějším příkladem takovéto adaptace je masožravost. Z našich druhů můžete ve sbírce vidět všechny rosnatky a bublinatky. K dalším rašeliníšním druhům pěstovaným ve sbírce patří suchopýry (*Eriophorum*), ostřice (*Carex*), keříčky - klikva, borůvka, vlochně, vřes a rojovník bahenní. Z dekorativních druhů je pěstován např.: ďáblík bahenní (*Calla palustris*) a vachta trojlístá (*Menyanthes trifoliata*). Doplnkem je sbírka rašeliníků (*Sphagnum*).

Vachta trojlístá